การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

SCHOOL BASED MANAGEMENT AFFECTING THE ROLE OF BASIC COMMITTEE EDUCATIONAL SCHOOL UNDER THE SAMUTSAKORN PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE

[1]เฉลิมศักดิ์ สว่างแจ้ง, [2]ปฐมพร อินทรางกูร ณ อยุธยา และ [3]วิเชียร อินทรสมพันธ์

[1]Smida Jitmun, [2]Patomporn Indrangkura na Ayudthya and [3]Wichian Intarasompun

[1]มหาวิทยาลัยธนบุรี, ประเทศไทย

[1]Thonburi University, Thailand

[1]got.chalermsak@gmail.com

Received : December 18, 2024; **Revised** : March 19, 2025; **Accepted** :April 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (2) ระดับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (3)การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ท่าโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 291 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นเทียบสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

[1] นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี

[2] อาจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี

[3] รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน ใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysisผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านหลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ รองลงมาคือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ส่วนด้านหลักการบริหารตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (2) ผลการศึกษาระดับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา รองลงมาคือ ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ส่วนด้านแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .921

คำสำคัญ : การบริหาร, บทบาทหน้าที่

Abstract

This research aimed to study (1) the level of school-based management in the Samut Sakhon Primary Educational Services Area Office, (2) the level of roles and responsibilities of the Basic Education Committee members in the Samut Sakhon Primary Educational Services Area Office, and (3) the impact of school-based management on the roles and responsibilities of the Basic Education Committee members in the Samut Sakhon Primary Educational Services Area Office. The sample group used in the research consisted of 291 Basic Education Committee members in the Samut Sakhon Primary Educational Services Area Office, determined using Taro Yamane's formula with stratified proportional sampling. The research instrument was a questionnaire. The statistical methods used for data analysis included mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis. The research results were as follows: (1) The overall level of school-based management in the Samut Sakhon Primary Educational Services Area Office was at the highest level, with the highest average being in the principle of accountability, followed by the principle of decentralization, and the lowest average in the principle of

self-management. (2) The overall level of roles and responsibilities of the Basic Education Committee members in the Samut Sakhon Primary Educational Services Area Office was at the highest level, with the highest average being in policy and development planning, followed by approval of the annual action plan, and the lowest average in appointing advisors and/or subcommittees to carry out operations according to regulations. (3) School-based management significantly impacted the roles and responsibilities of the Basic Education Committee members in the Samut Sakhon Primary Educational Services Area Office, with a multiple correlation coefficient of 0.921 at a statistical significance level of 0.01.

Keywords: management, The role of basic

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงคือคุณภาพคนการเตรียมพลเมืองประชากร บุคลากรให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเป็นบทบาทสำคัญของการศึกษาที่มีอยู่ในตัวคน ทำให้เป็นคนที่คิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา สามารถปรับตัวทันกับการเปลี่ยนแปลง มีคุณธรรม จริยธรรมสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมมีความสุข ดังนั้นองค์กรคณะที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษาหรือโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ต่าง ๆ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรทำความเข้าใจบทบาทหน้าที่และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยองค์คณะบุคคลกรรมการจะต้องยึดรูปแบบประชิปไตยมาช่วยในการตัดสินใจและกำหนดทิศทางแลลแผนงานเป็นการจัดการแบบอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลมากที่สุดในการพัฒนาการศึกษาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

การบริหารและการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เน้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม ดังความในมาตรา 39 และ 40 ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับ ดูแลและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาหรือโรงเรียน ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหลักการ 4 ประการ หลักการกระจายอำนาจการ หลักการบริหารตนเอง หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย หลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และให้

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในส่วนที่เกี่ยวข้อง ชุมชนและท้องถิ่นได้เหมาะสมยิ่งขึ้น และด้วยแนวคิดการบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาที่เหมาะสม มาใช้ประโยชน์ร่วมกันจะทำให้เกิดความรักความสามัคคีและความเข้าใจที่ดีต่อกัน เยาวชนจะได้รับการปลูกฝังให้รู้และรักท้องถิ่นที่อยู่ มองเห็นคุณค่าและปัญหาในหมู่บ้านและยังเป็นพลังเกื้อหนุนทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งต่อไปในอนาคต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้นำนโยบายดังกล่าวถ่ายทอดสู่สถานศึกษาเพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดคุณภาพมาตรฐาน ส่งเสริมความเข้มแข็งในการบริหารจัดการศึกษาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนที่อยู่ในการดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของพื้นที่ทั้ง 3 อำเภอในจังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอกระทุ่มแบน อำเภอบ้านแพ้ว โดยมีจำนวนทั้งหมด 102 โรงเรียน สร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ เสนอแนะและมีส่วนร่วมในการบริหารด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบ และใช้ความรู้ความสามารถของตนร่วมกันจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

จากสภาพปัจจุบันการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ที่ยังไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามความคาดหวัง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษา การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ทั้งนี้ เพื่อศึกษาระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อศึกษาระดับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และนำข้อมูลความรู้และปัญหาต่างๆ เป็นแนวทางในการศึกษา และแก้ไขปัญหาและพัฒนารับปรุงและส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในรูปของคณะกรรมการสถานพื้นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

2. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปรถมศึกษาสมุทรสาคร

3. แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 102 โรงเรียน ซึ่งประกอบไปด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 1,170 คน รวมทั้งสิ้น 1,170 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 291 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการอำเภอเมือง จำนวน156 คน และคณะกรรมการอำเภอกระทุ่มแบน 65 คน และคณะกรรมการอำเภอบ้านแพ้ว 70 คน โดยใช้สูตรคำนวนกรณีทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนที่ระดับความเชื่อมั่น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน และประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่ง ซึ่งมีลักษณะ เป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (force choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวม รายด้านเพื่อนำไปอธิบายข้อมูลในรูปแบบตารางต่อไป

ผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการศึกษาระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวม

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1.หลักการกระจายอำนาจ	4.70	0.72	มากที่สุด	2
2.หลักการบริหารตนเอง	4.66	0.76	มากที่สุด	4
3.หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย	4.70	0.74	มากที่สุด	3
4.หลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้	4.72	0.70	มากที่สุด	1
รวม	4.70	0.73	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.70 , S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.72 ,S.D. = 0.70) รองลงมาได้แก่ด้านหลักการกระจายอำนาจ ($\bar{X}$ = 4.70,S.D. = 0.72) ส่วนด้านหลักการบริหารตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 4.66,S.D. = 0.76)

2. ผลการศึกษาระดับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยรวมรายด้านและรายข้อ สามารถนำเสนอข้อมูลในตารางประกอบการบรรยายดังตารางที่ 2 การศึกษาระดับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวมวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวม

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1.กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา	4.74	0.67	มากที่สุด	1
2.ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	4.70	0.70	มากที่สุด	2
3.ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	4.69	0.71	มากที่สุด	3
4.กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา	4.67	0.70	มากที่สุด	4
5.ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.67	0.73	มากที่สุด	5
6.พิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ	4.64	0.72	มากที่สุด	7
7.เสนอแนะและมีส่วนร่วมในการบริหารด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา	4.65	0.70	มากที่สุด	6
8.ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	4.61	0.70	มากที่สุด	9
9.เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	4.63	0.69	มากที่สุด	8
10.ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา	4.48	0.75	มาก	10
11.แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบ	4.48	0.79	มาก	11
รวม	**4.63**	**0.71**	**มากที่สุด**	

จากตารางที่ 2 พบว่าระดับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.63, S.D.= 0.71)

เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดโดยบทบาทหน้าที่ข้อที่ 1 กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.74 ,S.D. = 0.67) รองลงมาคือบทบาทหน้าที่ข้อที่ 2 ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.70.S.D. = 0.70) ส่วนบทบาทหน้าที่ข้อที่ 11 แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.48 ,S.D. = 0.79)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์อำนาจทำนายของ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตัวแปรทำนาย	b	β	t	p
1. ค่าคงที่ (Constant)	41.031	-	7.400	.000
2. ด้านหลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (X_4)	5.220	0.522	7.215	.000
3. ด้านหลักการกระจายอำนาจ (X_1)	2.180	0.312	4.634	.000
4. ด้านหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย (X_3)	0.852	0.109	2.049	.000
R = 0.921 R^2 = 0.847 R^2_{adj} = 0.846,				
df1 = 1, df2 = 287 , Sig. < 0.01, $SE_{est.}$ = 12.926, a = 41.031				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดของงานวิจัย ด้านหลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (X_4) ด้านหลักการกระจายอำนาจ (X_1) และด้านหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย (X_3) สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร้อยละ 84.70 (R^2 = 0,847) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อปรับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ที่มี ค่าเท่ากับ 12.926 (SE_{est} = 12.926) พบว่า ปัจจัยทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ถึงร้อยละ 84.60 (R^2_{adj} = 0.846) ส่วนอีกร้อยละ 15.40 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นที่ไม่นำมาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการทำนายสูงสุด คือ ด้านหลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (β =0.522) รองลงมาได้แก่ ด้านหลักการกระจายอำนาจ (β = 0.312) ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถเขียนเป็นสมการทำนายในรูปของคะแนนดิบและสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

อภิปรายผล

1.จากผลการวิจัยพบว่าระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อมีการพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านที่สูงสุด คือ ด้านหลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ รองลงมาได้แก่ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านหลักการบริหารตนเอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกระจายอำนาจคณะกรรมการมีความคล่องตัวสามารถบริหารจัดการภายในสถานศึกษาได้ ซึ่งทำให้การแบ่งงานตามโครงสร้าง 4 ฝ่ายได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายการเงินและงบประมาณ ฝ่ายบุคคล ฝ่ายบริหารทั่วไป มีอิสระในการบริหารตนเองรวมไปถึงการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งงานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมินทร์ วงศ์พรหม (2561: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด จังหวัดร้อยเอ็ด และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ที่สุดทุกด้าน คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ รองลงมาคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการ ตอบสนองความต้องการของชุมชน และ ด้านหลักการบริหารตนเอง 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัด ร้อยเอ็ดโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ รวมถึงงานวิจัยของ วรชา ยุกตานนท์ (2564) เรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัย ปรากฏดังนี้ 1) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมมี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ รองลงมาคือ ด้าน หลักการบริหารตนเอง ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2) ผลการศึกษา ระดับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแล เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ รองลงมาคือ ด้านเสนอแนะและมีส่วนร่วมในการบริหารด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา ส่วนด้าน

แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือ คณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3) การบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .761

2. จากผลการวิจัย พบว่าระดับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านที่สูงสุดคือ กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา รองลงมาได้แก่ ด้านให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจในหลักการในการจัดการศึกษา ตาม พรบ.การศึกษาแห่งชาติ 42 รวมถึงให้ความสำคัญกับความต้องการของท้องถิ่นเห็นชอบในการจัดทำสาระการเรียนรู้ของสถานศึกษาและมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการตามความเหมาะสมและความจำเป็นในแต่ละกรณี ซึ่งงานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญศรี ภู่สุวรรณ (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการปฏิบัติ หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่าสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมทั้ง 12 บทบาทอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายบทบาท พบว่า การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตลอดจนประสานงานระหว่างองค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นมีสภาพการปฏิบัติงานมากและ สูงกว่าบทบาทอื่น ๆ ส่วนการแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควรมีสภาพการปฏิบัติงานต่ำกว่าบทบาทอื่น ๆ

3. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานส่งผลต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านหลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (X_4) ด้านหลักการกระจายอำนาจ (X_1) และด้านหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย (X_3) สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร้อยละ 84.70 (R^2 = 0,847) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีความรับผิดชอบต่อผลงานที่เกิดจากการบริหารของตนเองและมีความพร้อมที่จะให้ทุกฝ่ายร่วมตรวจสอบ

ผลการดำเนินงาน ที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษารวมถึงมีความมุ่งมั่นในการนำเกณฑ์มาตรฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดมาเป็นแนงวทางในการบริหารสถานศึกษามีคุณธรรมมีความโปร่งใสในการบริหาร โดยเน้นให้มีการตรวจสอบผลงานที่มีความโปร่งใสและสามารถจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัดและสาธารณะชนเป็นประจำทุกปี ซึ่งงานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชนีวรรณ ไตรณรงค์สกุล (2562) เรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่สัมพันธ์กับการบริหารตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด การบริหารตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการบริหารตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ดังนั้น ทำให้ทราบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีผลต่อการบริหารตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำมาเป็นแบบอย่างที่ดีในการบริหารงานสถานศึกษาแก่ผู้บริหารสถานศึกษาที่สนใจ และพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแบบอย่างที่ดี รวมไปถึงงานวิจัยของ สุดาลักษณ์ บุปผาดา (2558) เรื่องยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารโรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารจัดการตนเอง ด้านการสร้างเครือข่าย และด้านความรับผิดชอบ โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2. ผลการสร้างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มี 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ด้านการกระจายอำนาจ ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการตนเอง ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างเครือข่าย และยุทธศาสตร์ด้านความรับผิดชอบ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการสังเคราะห์จากงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นแผนงานในหลักการกระจายอำนาจ หลักการบริหารตนเอง หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ไปสู่บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี

ของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิทักษ์สิทธิเด็กดูแลเด็กพิการเด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ เสนอแนะและมีส่วนร่วมในการบริหารด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีของสถานศึกษา และแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ให้สถานศึกษาบริหารแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา.* กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.

กรมสามัญศึกษา. (2544 ก). *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.* กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* กรุงเทพฯ : การศาสนา สำนักงานพุทธศาสนาแห่งชาติ

ระเบียบคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แก้ไขเพิ่มเติม ราชกิจจานุเบกษา เผยแพร่* กฎกระทรวงฯ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2564

ภูมินทร์ วงศ์พรหม. (2561). *บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด* จังหวัดร้อยเอ็ด.วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. 7 (1). 187-200.

วรชา ยุกตานนท์. (2564). *เรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธนบุรี

บุญศรี ภู่สุวรรณ. (2550). *สภาพและปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรสงคราม.*บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

พัชนีวรรณ ไตรณรงค์สกุล. (2562). *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่สัมพันธ์กับการบริหารตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*

ประถมศึกษาระยอง เขต 2. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม. Vol 12 No.57 (2015): เมษายน - มิถุนายน 2558

สุดาลักษณ์ บุปผาดา. (2558). *ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียมัธยมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วารสารบัณฑิตศึกษา ปีที่ 12 ฉบับที่ 57 เมษายน – มิถุนายน 2558

"Best W. John. (1997)." *"Research in Education."* Boston MA.: Allyn and Bacon

"Cronbach, L J. (1970)." "Essentials of Psychological Testing." (3rd ed.). NewYork: Harper & Row.

"Iverson, Christina Joann. (2001)." *"School - Based Management: A Case Study. Dilation Abstracts International."* 62-05 A.192. Horan,Julie Lyne. 1999.

"Pepler, (1999)." *"About the role of the School Board of Education In The Two Educational Districts Of Alberta Canada."*InternationalJournal Of Special Education University Of Canada.

